EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.1.2023
COM(2023) 34 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

työvoimakustannusindeksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston

asetuksen (EY) N:o 450/2003 täytäntöönpanosta

I. JOHDANTO

Työvoimakustannusindeksillä mitataan työnantajien maksamien työvoimasta aiheutuvien työtuntikohtaisten kokonaiskustannusten neljännesvuosittaisia muutoksia, mikä mahdollistaa yhdestä tuotannontekijästä, työvoimasta, johtuvien kustannuspaineiden seuraamisen. Se on yksi Euroopan talouden pääindikaattoreista eli euroindikaattoreista[1], jotka antavat tietoa euroalueen talouden kehityksestä.

Työvoimakustannusindeksiä käyttää erityisesti Euroopan keskuspankkijärjestelmä, joka arvioi sen avulla työmarkkinoiden muutosten mahdollisesti aiheuttamaa inflaatiopainetta. Se on tärkeä myös työmarkkinaosapuolille palkkaneuvotteluissa ja Euroopan komissiolle itselleen työvoimakustannusten lyhyen aikavälin kehityksen seurannassa. Lisäksi työvoimakustannusindeksitietoja käytetään joidenkin monivuotisten kaupallisten sopimusten hintojen indeksointiin.

Eurostat julkaisee verkkosivustollaan neljännesvuositiedotteen työvoimakustannusindeksistä[2]. Tiedote sisältää laajat tietokokonaisuudet jaoteltuina toimialojen ja työvoimakustannuserien (palkka- ja muut kustannukset) mukaan. Sivusto sisältää myös sekä neljännesvuosittaiset että vuosittaiset kasvuluvut.

Työvoimakustannusindeksistä 27. helmikuuta 2003 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 450/2003[3] asetetaan yhteiset puitteet jäsenvaltioille vertailukelpoisten indeksien tuottamiseen ja toimittamiseen komissiolle.

Asetuksen (EY) N:o 450/2003 13 artiklassa komissio velvoitetaan antamaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus joka toinen vuosi. Kertomuksen tarkoituksena on arvioida jäsenvaltioiden toimittamien tilastojen ja EU:n aggregaattien laatua sekä osoittaa alueita, joita voitaisiin parantaa.

Tämä on yhdeksäs työvoimakustannusindeksiä koskeva kertomus, jonka komissio on toimittanut Euroopan parlamentille ja neuvostolle[4]. Kertomuksessa tarkastellaan komissiolle toimitettuja työvoimakustannusindeksitietoja viitevuosineljänneksiltä vuoden 2020 toisesta neljänneksestä (2020Q2) vuoden 2022 ensimmäiseen neljännekseen (2022Q1). Siinä tuodaan esiin havaintoja, joita Eurostat on tehnyt kerätessään ja validoidessaan työvoimakustannusindeksiä koskevia tietoja näiltä viitevuosineljänneksiltä, ja se perustuu tietoihin, jotka jäsenvaltiot ovat toimittaneet vuotuisissa laatuselvityksissään.

Tämä versio ei sisällä tietoja Yhdistyneen kuningaskunnan työvoimakustannusindeksistä, sillä Yhdistynyt kuningaskunta erosi EU:sta 1. helmikuuta 2020 ja lakkasi toimittamasta tietoja työvoimakustannusindeksistä vuoden 2020 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen.

---

1 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle euroalueen tilastoista: *Kohti entistä parempia euroalueen tilastojen ja indikaattoreiden laatimismenetelmiä*, KOM(2002) 661 lopullinen.

2 Neljännesvuositiedotetta julkaistaan julkaisukalenterin mukaisesti; molemmat ovat saatavilla Eurostatin verkkosivuilla (http://ec.europa.eu/eurostat/web/main, saatavilla englanniksi, ranskaksi ja saksaksi).

3 EUVL L 69, 13.3.2003, s. 1.

4 Ks. edellinen kertomus (COM(2020) 819 final, 22.12.2020).

Asetuksen (EY) N:o 1216/2003[5] liitteessä I työvoimakustannusindeksin laatu määritellään seuraavilla kriteereillä: merkityksellisyys, tarkkuus, tietojen toimittamisen täsmällisyys, saatavuus ja selkeys, verrattavuus, johdonmukaisuus ja kokonaisuus. Koska saatavuutta ja selkeyttä pidettiin edellisessä työvoimakustannusindeksiä koskevassa kertomuksessa tyydyttävinä, tässä kertomuksessa käsitellään merkityksellisyyttä, kokonaisuutta, täsmällisyyttä, tarkkuutta, verrattavuutta ja johdonmukaisuutta.

Tässä kertomuksessa kerrotaan myös covid-19-kriisin tärkeimmistä vaikutuksista työvoimakustannusindeksiä koskevien tietojen keruuseen.

II. EDELLISEN KERTOMUKSEN JÄLKEINEN YLEINEN EDISTYMINEN

Lainsäädäntöön ei ole tehty muutoksia edellisen kertomuksen laatimisen jälkeen. Seuraavissa kohdissa käsitellään tarkemmin sitä, kuinka kertomuksen laatimista on parannettu.

2.1 Tiedonkeruun standardit

SDMX-standardin (Statistical Data and Metadata eXchange)[6] tietorakenteiden uusin versio ja kansainvälisesti sovitut koodiluettelot (saatavilla verkossa erityisestä rekisteristä[7]) toimivat edelleen jäsenvaltioiden datan vastaanottamisessa ja työvoimakustannusindeksin tuottamisessa mutta myös työvoimakustannusindeksitietojen siirtämisessä Euroopan keskuspankille.

Jäsenvaltiot ovat alkaneet käyttää pikaennakoiden ja lopullisten tietojen osalta vuoden 2021 kolmannesta neljänneksestä alkaen SDMX:n tietorakennemääritelmän päivitettyä versiota (2.3), joka sisältää viimeisimmät kansainvälisesti sovitut muutokset.

2.2 Tietojen validointi

Tietojen validoinnissa on käytetty järjestelmällisesti uutta työkalua, joka tarkistaa, vastaavatko käytetyt koodit ja tietorakenteet sovittuja tiedonsiirtostandardeja (SDMX). Tämä yksinkertaistaa tuotantoprosessia ja pienentää koodausvirheistä johtuvien virheiden riskiä. Kun toimitettu tiedosto ei vastaa voimassa olevia SDMX-standardeja, se hylätään automaattisesti. Jäsenvaltiot saavat hyväksyntä-/hylkäysilmoituksen sähköpostilla sekä validointiraportin verkkopalvelun kautta.

Edellisen kertomuksen jälkeen Eurostat on mukauttanut tuotantoprosessia käsitelläkseen kaikentyyppisiä – kompakteja tai geneerisiä – SDMX-formaatteja.

---

5 Komission asetus (EY) N:o 1216/2003, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2003, työvoimakustannusindeksistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 450/2003 täytäntöönpanosta.

6 http://sdmx.org/ (saatavilla vain englanniksi).

7 https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/ (saatavilla vain englanniksi).

Lisäksi Eurostat tekee jokaisen neljännesvuosittaisen toimituksen osalta todennäköisyystarkastukset vertailemalla tietoja ajallisesti ja NACE Rev. 2 -luokituksen toimialoilla. Jos neljännesvuosittaisia muutoksia on merkittävä määrä, Eurostat pyytää jäsenvaltioita vahvistamaan tiedot tai toimittamaan korjatun tiedoston. Kun jossakin NACE-pääluokassa havaitaan suuria tai äkillisiä muutoksia, niitä seurataan järjestelmällisesti kyseisten maiden kanssa.

2.3 Työtuntikohtaiset työvoimakustannustasot

Eurostat on saanut edelleen julkaistua vuotuiset estimaatit työtuntikohtaisista työvoimakustannuksista NACE Rev. 2 -pääluokkien mukaan jaoteltuina. Ensimmäinen julkaisu on huhtikuulta 2016. Nämä estimaatit perustuvat nelivuotisen työvoimakustannustutkimuksen tietoihin, jotka on ekstrapoloitu käyttäen työvoimakustannusindeksejä. Ne tuotetaan kolme kuukautta viitejakson päättymisen jälkeen, ja ne kattavat kaikki NACE-pääluokat, lukuun ottamatta NACE Rev. 2 -pääluokkaa ”L” (kiinteistöalan toiminta).

2.4 Laatuselvitykset

Jäsenvaltioiden toimittamat laatuselvitykset käsiteltiin tietoteknisen välineen (European Statistical System Metadata Handler) uusimmalla versiolla ja annettiin kaikkien käyttäjien saataville[8].

2.5 Kausitasoitukset ja kalenterikorjaukset

Eurostat analysoi jäsenvaltioiden toimittamat kausitasoitetut ja kalenterikorjatut sarjat ja teki maavertailun työmarkkinatilastoja käsittelevälle työryhmälle lokakuussa 2021.

Eurostat on myös parantanut kansallisten laaturaporttien kausitasoitusliitettä. Liitteessä esitetään erityisesti käytetyt kausitasoitusmallit, havaitut poikkeamat, korjausten suuruus ja tulosten volatiliteetti.

Eurostat julkaisee EU:n aggregaatteja koskevat kausitasoitetut tiedot tietokannassa ja työvoimakustannusindeksiä koskevassa Statistics Explained -artikkelissa, ja lisäksi se julkaisee kausitasoittamattomat tiedot. Kausitasoitetut tulokset kokonaislukujen osalta johdetaan nyt palkoista ja muista kuin palkoista koostuvia osatekijöitä koskevista kausitasoitetuista tiedoista, mikä takaa johdonmukaisuuden.

III. TIETOJEN LAATU

3.1 Merkityksellisyys ja kokonaisuus

Merkityksellisyys

[8] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (saatavilla vain englanniksi).

Sen lisäksi, että tarvitaan tietoa työvoimakustannusten neljännesvuosittaisista prosenttivaihteluista, joita työvoimakustannusindeksi mittaa, käyttäjäkysyntää oli yhä useammin myös absoluuttisia työvoimakustannuksia (euroa/tunti) koskeville tiedoille. Eurostat julkaisi edelleen, kuten joka vuoden huhtikuussa, estimaatit työtuntikohtaisista työvoimakustannuksista euroissa ja kansallisissa valuutoissa (työvoimakustannustasot) NACE Rev. 2 -pääluokkien mukaan jaoteltuina. Estimaatteihin sisältyivät työtuntikohtaisten työvoimakustannusten vuotuiset kasvuluvut ja muiden kuin palkkakustannusten osuus kokonaistyövoimakustannuksista[9]. Näiden estimaattien julkaisemisesta saatiin myönteistä palautetta, ja Eurostat jatkaa vuotuisten työvoimakustannusten tuottamista NACE Rev. 2 -pääluokkien mukaan jaoteltuina.

Kokonaisuus

Tässä kohdassa tarkastellaan sitä, täyttävätkö toimitetut työvoimakustannusindeksitiedot ja toimitettu metadata oikeudelliset vaatimukset kokonaisuuden osalta. Kommentit koskevat indeksejä, painoja ja laatuselvityksiä.

a) Indeksit

Työvoimakustannusindeksin saatavuus ja laatu olivat yleisesti ottaen tyydyttävät koko viiteajanjakson ajan. Eurostat sai kalenterikorjatut tiedot sekä kalenterikorjatut ja kausitasoitetut tiedot kaikilta jäsenvaltioilta kaikilta vuosineljänneksiltä kahta lukuun ottamatta (Kreikan tiedot puuttuivat vuoden 2020 neljänneltä neljännekseltä ja vuoden 2021 toiselta neljännekseltä). Jäsenvaltiot toimittivat myös kausitasoittamattomia tietoja, lukuun ottamatta Tanskaa ja Ruotsia, joille on myönnetty poikkeukset[10].

Muista Euroopan talousalueen (ETA) maista[11] sekä Islanti että Norja toimittivat työvoimakustannusindeksitiedot kaikilta viiteajanjakson vuosineljänneksiltä. Islanti toimittaa nykyisin kalenterikorjatut tiedot sekä kalenterikorjatut ja kausitasoitetut tiedot, kun taas Norja toimittaa vain kalenterikorjatut tiedot.

Kausitasoitettujen tietojen kattavuuden parantumisesta huolimatta keskeiset luvut perustuvat edelleen kalenterikorjattujen tietojen vuosittaisiin (Q/Q-4) muutoksiin, koska niiden volatiliteetti on vähäisempi. Kaikki tiedot, myös kausitasoitetut estimaatit, ovat kuitenkin saatavilla Eurostatin tietokannan kyseisellä sivulla[12]. Kaikki maat kattoivat kaikki NACE-pääluokat, edellä mainitut poikkeukset huomioon ottaen.

b) Painot

Työvoimakustannusindeksistä annetun asetuksen mukaan jäsenvaltioiden ja muiden ETA-maiden on toimitettava vuotuiset työvoimakustannukset joka vuosi kunkin NACE-pääluokan

9 Ks. tietokokonaisuus *lc_lci_lev* Eurostatin tietokannassa (https://ec.europa.eu/eurostat/data/database, saatavilla englanniksi, ranskaksi ja saksaksi).

10 Asetuksen (EY) N:o 1216/2003 mukaisesti Tanskan, Saksan, Ranskan ja Ruotsin ei tarvitse toimittaa kausitasoittamattomia tietoja. Saksa ja Ranska toimittavat niitä silti.

11 Asetusta (EY) N:o 450/2003 ei sovelleta Liechtensteiniin.

12 https://ec.europa.eu/eurostat/data/database

palkoista / muista kuin palkoista koostuvien osatekijöiden osalta (”painot”). Nämä tiedot on tärkeää pitää ajan tasalla, sillä ne vaikuttavat Eurostatin laskelmiin NACE-aggregaateista ja kokonaislukujen johtamiseen palkoista ja muista kuin palkoista koostuvista osatekijöistä.

Kaikki jäsenvaltiot ja muut ETA-maat olivat toimittaneet painot viitevuoden 2020 osalta kesäkuun 30. päivään 2022 mennessä. Myös viitevuoden 2021 painot olivat saatavilla lukuun ottamatta Tšekkiä, Kroatiaa, Irlantia ja Alankomaita.

c) Laatuselvitykset

Kaikki jäsenvaltiot paitsi Kroatia toimittivat kansalliset laatuselvityksensä viitevuodelta 2020. Nämä selvitykset on validoitu ja julkaistu asiaa koskevalla Eurostatin verkkosivulla[13].

3.2 Täsmällisyys

Työvoimakustannusindeksiä koskevan asetuksen mukaan jäsenvaltioiden ja muiden ETA-maiden on toimitettava työvoimakustannusindeksit 70 päivän kuluessa viitevuosineljänneksen päättymisestä.

Edellisen kertomuksen jälkeen yhdeksän maata on toimittanut tietonsa myöhässä määräajasta:

- Alankomaat (vuoden 2021 ensimmäisen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin yksi kalenteripäivä määräajan jälkeen)
- Irlanti (vuoden 2021 ensimmäisen vuosineljänneksen tiedot ja vuoden 2022 ensimmäisen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin neljä kalenteripäivää määräajan jälkeen)
- Tanska (vuoden 2021 toisen vuosineljänneksen tiedot ja vuoden 2022 ensimmäisen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin yksi kalenteripäivä määräajan jälkeen)
- Unkari (vuoden 2021 toisen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin yksi kalenteripäivä määräajan jälkeen)
- Ranska (vuoden 2021 toisen vuosineljänneksen tiedot ja vuoden 2021 kolmannen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin yksi kalenteripäivä määräajan jälkeen, ja vuoden 2021 neljännen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin kolme kalenteripäivää määräajan jälkeen)
- Suomi (vuoden 2021 kolmannen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin yksi kalenteripäivä määräajan jälkeen)
- Latvia (vuoden 2021 toisen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin kaksi kalenteripäivää määräajan jälkeen)

[13] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/lci_esqrs.htm (saatavilla vain englanniksi).

- Kroatia (vuoden 2021 toisen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin kaksi kalenteripäivää määräajan jälkeen)
- Kreikka (vuoden 2021 kolmannen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin neljä kalenteripäivää määräajan jälkeen, ja vuoden 2021 neljännen vuosineljänneksen tiedot vastaanotettiin kolme kalenteripäivää määräajan jälkeen).

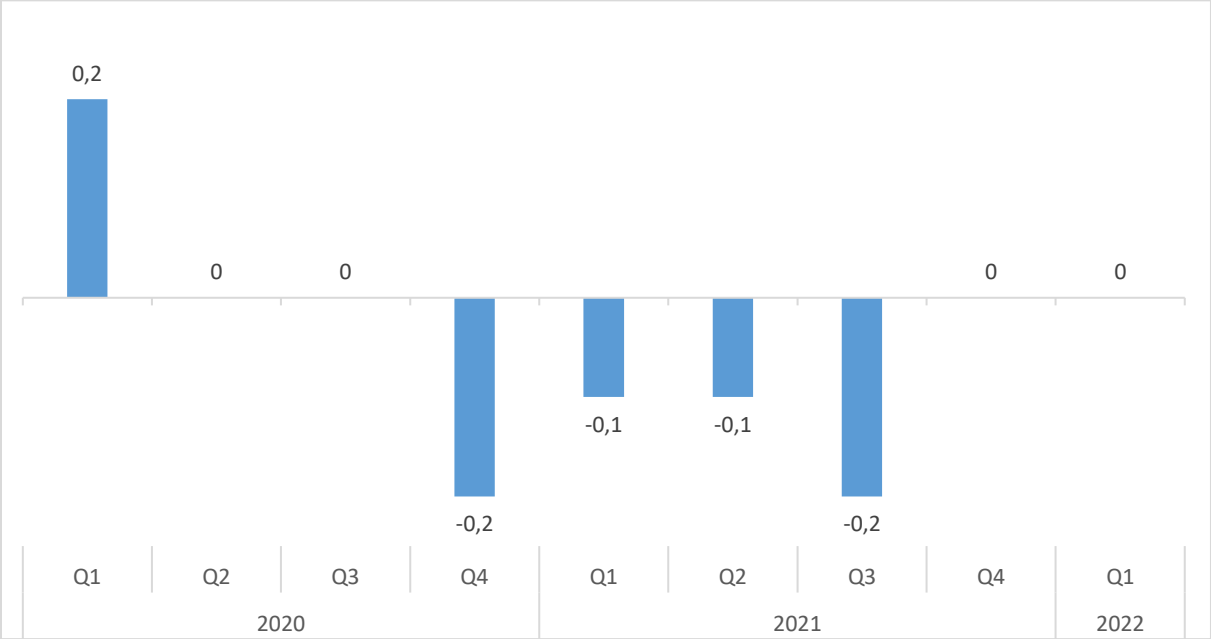
Muista ETA-maista Norja toimitti työvoimakustannusindeksitiedot ajoissa, ja niin teki myös Islanti.

3.3 Tarkkuus

Työvoimakustannusindeksi perustuu useisiin eri muuttujiin (esim. työvoimakustannuksiin ja työtunteihin), jotka voidaan hankkia useista lähteistä. Tämä tarkoittaa sitä, että missä vaiheessa tahansa saatetaan tehdä tarkistuksia, jotka vaikuttavat viimeiseen vuosineljännekseen, useampaan vuosineljännekseen tai koko vuoden tietoihin. Aina kun muutokset koskevat viitevuotta, on tarkistettava koko sarja. EU:ta koskevan keskeisen luvun (vuotuinen kasvuluku) tarkistukset eivät koskaan ylittäneet 0,2:ta prosenttiyksikköä (ks. kaavio 1). Tarkistukset johtuivat covid-19-kriisistä ja hallitusten tukitoimenpiteistä, joista raportoitiin pääasiassa työvoimakustannusindeksin muista kuin palkoista koostuvissa osatekijöissä.

Kaavio 1: Muutokset vuotuiseen kasvuvauhtiin työvoimakustannusindeksin ensimmäisen ja viimeisimmän julkaisukauden välillä

(EU-27, NACE Rev. 2 -pääluokkia B–S koskeva aggregaatti, kokonaistyövoimakustannukset prosenttiyksikköinä [2020Q1–2022Q1])

Lähde:
- Lopulliset tiedot: Eurostatin tietokokonaisuus lc_lci_r2_q [muuttuja: ”Työvoimakustannus työvoimakustannusindeksiä varten (palkansaajakorvaukset sekä verot vähennettyinä tuilla)”].
- Ensimmäiset estimaatit: Eurostatin tuotantotietokanta.

Tiedot poimittu 24.6.2022.

3.4 Johdonmukaisuus ja verrattavuus

Johdonmukaisuus suhteessa kansantalouden tilinpidon lukuihin

Huomiota kiinnitetään edelleen työvoimakustannusindeksin johdonmukaisuuteen suhteessa muihin työvoimakustannustilastoihin ja erityisesti neljännesvuosittaisiin kansantalouden tilinpitotietoihin.

Jäsenvaltioita pyydetään vuosittaisessa laatuselvityksessä vertaamaan työvoimakustannusindeksin ja kansantalouden tilinpidosta ilmenevää työntekijöiden tuntipalkan kasvua (EKT 2010 -määritelmä[14]). Tietokokonaisuuksien ei odoteta täysin vastaavan toisiaan, koska vaikka käytetään lähes samoja työvoimakustannusten määritelmiä, tilastolähteet ja tilastolliset käsittelyt voivat olla erilaisia. Lisäksi työtuntikohtaisten tietojen

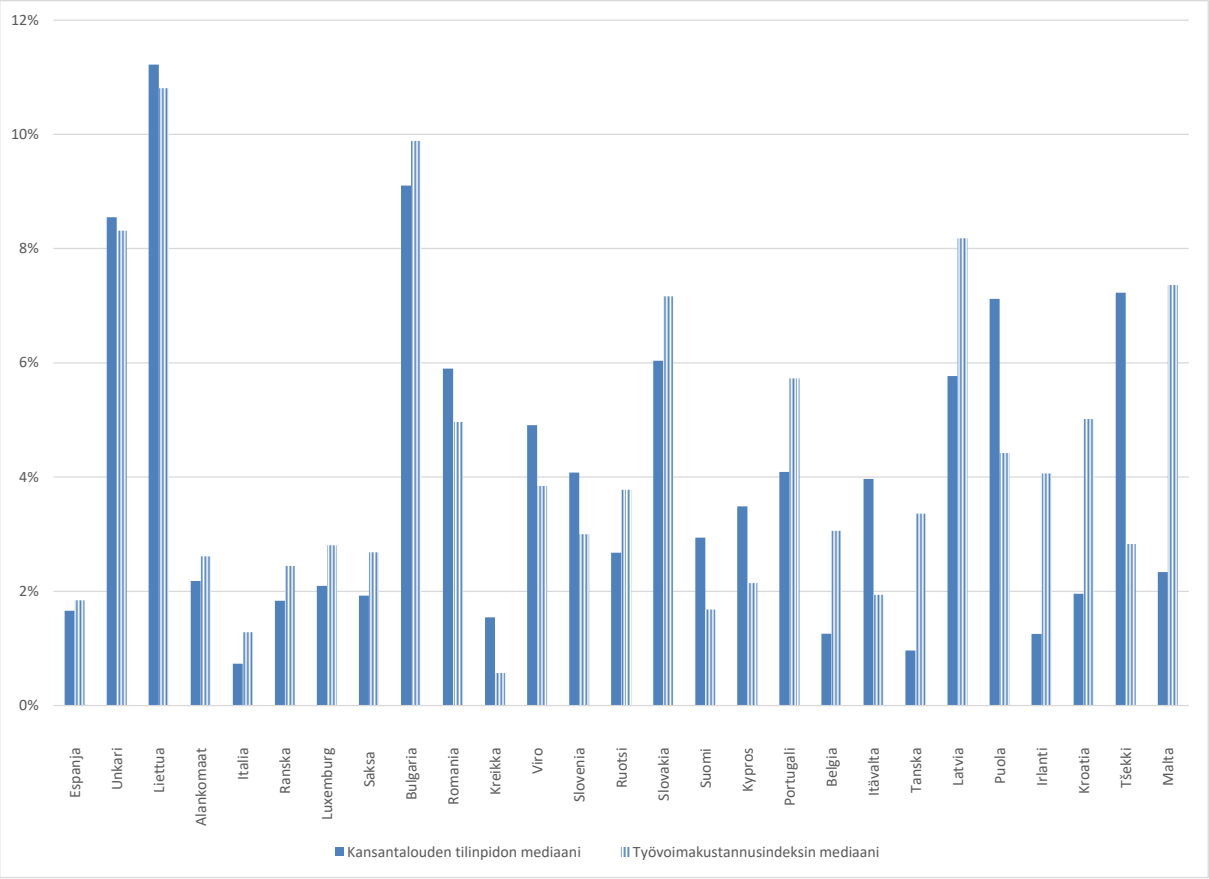
[14] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 549/2013, annettu 21 päivänä toukokuuta 2013, Euroopan kansantalouden tilinpito- ja aluetilinpitojärjestelmästä Euroopan unionissa (EUVL L 174, 26.6.2013, s. 1).

kerääminen on erityisen vaikeaa sekä työvoimakustannusindeksin että kansantalouden tilinpidon osalta. Menetelmien eroista huolimatta on informatiivista analysoida näiden lähteiden välisten erojen tasoa. Kun tasot ylittävät määritetyn suhteellisen kynnyksen, se voi olla merkki laatuongelmista jommassakummassa tietokokonaisuudessa.

Arvioidakseen laatua Eurostat seurasi edelleen kunkin jäsenvaltion NACE Rev. 2 -pääluokkien B–S aggregaatteja. Tässä vertailussa käytettiin työvoimakustannusindeksin kausitasoittamattomia tietoja, paitsi Tanskan ja Ruotsin osalta, joiden osalta oli saatavilla kalenterikorjattuja tietoja. Työvoimakustannusindeksin vuotuisten kasvulukujen mediaania verrattiin työntekijöiden tuntipalkan vuotuisten kasvulukujen mediaaniin kahdeksalta vuosineljännekseltä, ja yli kahden prosenttiyksikön eron katsottiin edellyttävän lisäanalyysia (ks. kaavio 2).

Kaavio 2: Työvoimakustannusindeksin vuotuisten kasvulukujen mediaanit vs. tuntikohtaiset palkansaajakorvaukset

(NACE Rev. 2 -pääluokkia B–S koskeva aggregaatti, kokonaistyövoimakustannukset, viitejakso: 2020Q2–2022Q1)*

* Tanskan ja Ruotsin osalta laatimisajankohtana ei ollut käytettävissä kausitasoittamattomia tietoja, joten niiden sijasta käytettiin kalenterikorjattuja tietoja.

Lähde:

- Kansantalouksien tilinpidot: Eurostatin tietokokonaisuudet *namq_10_a10* [muuttuja: ”Palkansaajakorvaukset”] ja *namq_10_a10_e* [muuttuja: ”Palkansaajat, kansallinen käsite, tuhatta työtuntia”].
- Työvoimakustannusindeksi: Eurostatin tietokokonaisuus *lc_lci_r2_q* [muuttuja: ”Työvoimakustannus työvoimakustannusindeksiä varten (palkansaajakorvaukset sekä verot vähennettyinä tuilla)”].

Tiedot poimittu 24.6.2022.

Maat, joissa ero oli yli kaksi prosenttiyksikköä, olivat Malta (5 prosenttiyksikköä), Tšekki (4,4 prosenttiyksikköä), Kroatia (3,1 prosenttiyksikköä), Irlanti (2,8 prosenttiyksikköä), Puola (2,7 prosenttiyksikköä) sekä Latvia ja Tanska (molemmissa 2,4 prosenttiyksikköä) (ks. kaavio 2, jossa maat on järjestetty absoluuttisten arvojen eron mukaan pienimmästä suurimpaan).

Edellä kuvatun analyysin tulokset käydään läpi jäsenvaltioiden kanssa kiinnittäen erityistä huomiota työtunteihin.

Mediaanien lisäksi Eurostat vertasi työvoimakustannusindeksin vuotuisten kasvulukujen ja kansantalouden tilinpidon tietosarjojen standardipoikkeamia volatiliteetin indikaattorina. Edelliseen kertomukseen verrattuna kummankin sarjan volatiliteetti on kasvanut merkittävästi työtuntimäärien suuren vaihtelun vuoksi. Tämä koskee varsinkin toimialoja, joihin covid-19-kriisi on vaikuttanut eniten, eli NACE Rev. 2 -pääluokkia I (”majoitus- ja ravitsemistoiminta”) ja R (”taiteet, viihde ja virkistys”).

Verrattavuus

Maiden välinen vertailukelpoisuus varmistetaan käyttämällä työvoimakustannusindeksiä koskeviin säädöksiin sisältyviä yksityiskohtaisia määritelmiä ja menetelmiä. Jäsenvaltiot täyttävät EU:n vaatimukset, jotka koskevat kansallisella tasolla saatavilla olevia tietolähteitä. Useimmat jäsenvaltiot käyttävät joko tutkimuksia tai tutkimusten ja hallintodatan yhdistelmää, mutta kahdessa jäsenvaltiossa pohjana ovat ainoastaan hallinnolliset lähteet.

Ajan mittaan vertailukelpoisten työvoimakustannusindeksitietojen julkaisemiseksi on tärkeää ottaa huomioon kalenteri- ja kausivaikutukset. Keskeisiin lukuihin tehdään kalenterikorjaukset ja kausivaihtelut tasoitetaan vertaamalla kahden peräkkäisen vuoden samoja vuosineljänneksiä.

Asetuksen (EY) N:o 1216/2003 1 artiklan mukaisesti työvoimakustannusindeksin luvut on toimitettava kausitasoittamattomina, kalenterikorjattuina sekä kalenterikorjattuina ja kausitasoitettuina.

Asetuksessa (EY) N:o 450/2003 ei nimenomaisesti todeta, onko kalenterikorjaus/kausitasoitus tehtävä käyttäen suoraa vai epäsuoraa menetelmää. Epäsuora tasoittamismenetelmä tarkoittaa sitä, että tasoitus tehdään vain perussarjoihin, joita sitten käytetään ylemmän tason aggregaattien muodostamiseen. Suorassa tasoittamisessa puolestaan tasoitetaan erikseen jokainen sarja, myös ylemmän tason aggregaatit.

Työvoimakustannusindeksin laadinnassa Eurostat suosittelee käyttämään epäsuoraa menetelmää epäjohdonmukaisuuksien välttämiseksi kokonaistyövoimakustannusten ja niiden osatekijöiden välillä.

Eurostat tekee järjestelmällisesti tarkistuksia kokonaislukujen ja niiden osatekijöiden vuotuisten kasvulukujen välisten epäjohdonmukaisuuksien varalta ja ilmoittaa asianomaisille maille kaikista epäjohdonmukaisuuksista, jotka ylittävät 0,1 prosenttiyksikköä (pyöristyksen jälkeen). Sitten työvoimakustannusindeksi lasketaan uudelleen ottamalla huomioon palkoista ja muista kuin palkoista koostuvat osatekijät (epäsuora menetelmä). Tällainen yhdenmukaistaminen parantaa myös maiden välistä vertailukelpoisuutta.

IV. COVID-19-KRIISIN VAIKUTUKSET

4.1 Jäsenvaltioille kohdistettu kyselytutkimus

Maaliskuussa 2020 Eurostat käynnisti kyselytutkimuksen, jossa maita pyydettiin ilmoittamaan merkittävimmistä ongelmista, joita nämä olivat kohdanneet työvoimakustannusindeksiä koskevien tietojen keruussa pandemian alun jälkeen. Tavallisin ongelma, josta ilmoitettiin EU:n kyselytutkimuksessa sekä metadatatiedostoissa vuoden 2020 ensimmäisen ja toisen vuosineljänneksen osalta, oli tutkittujen yritysten vastausprosentin heikkeneminen yritysten tilapäisten sulkemisten ja uusien työjärjestelyjen (esim. lyhennetty työaika, etätyö) takia.

4.2 Menetelmäohjeet ja raportointi

Eurostat julkaisi huhtikuussa 2020 ohjeet covid-19-kriisistä johtuvien kansallisten järjestelyjen kirjaamisesta työvoimakustannustilastoihin[15]. Näin se pyrki varmistamaan, että covid-19-pandemiasta johtuvat toimenpiteet kirjattaisiin yhdenmukaisella tavalla työvoimakustannustilastoihin, erityisesti neljännesvuosittaiseen työvoimakustannusindeksiin.

EU:n jäsenvaltioiden hallitusten toteuttamat tukitoimenpiteet vaihtelivat laajuudeltaan, voimakkuudeltaan ja kestoltaan sen mukaan, miten covid-19-pandemia vaikutti kunkin maan kansantalouteen. Eurostat auttoi käyttäjiä analysoimaan työvoimakustannusindeksin muutoksia pandemian aikana keräämällä tietoa tärkeimmistä työvoimakustannustilastoihin vaikuttavista järjestelyistä. Tiedonkeruu toteutettiin yhteistyössä kansallisten tilastokeskusten kanssa, ja sen tulokset on lisätty työvoimakustannusindeksin metadataan Eurostatin tiedonjakeluun tarkoitetussa tietokannassa[16].

4.3 Vaikutus työvoimakustannusindeksitietoihin

Covid-19-pandemian aiheuttamista esteistä huolimatta jäsenvaltiot onnistuivat toimittamaan vuoden 2020 ensimmäisen vuosineljänneksen tiedot ajoissa. Vuoden 2020 toisella vuosineljänneksellä useimmissa maissa työvoimakustannusindeksin palkoista koostuva osatekijä kasvoi merkittävästi edellisestä vuodesta. Tämä johtui siitä, että tehtyjen työtuntien määrää supistettiin, kun taas palkat pysyivät yleisesti ennallaan. Vastaavasti muista kuin palkoista koostuva osatekijä pieneni. Tämä johtui kasvavista valtioiden tuista, joita yrityksille maksettiin korvauksena siitä, että ne pidättäytyivät palkka-alennuksista, ja jotka kirjattiin miinusmerkkisinä. Näin ei kuitenkaan tapahtunut aina, sillä joidenkin jäsenvaltioiden hallitukset päättivät tukea suoraan työntekijöitä, jolloin tukia ei kirjattu palkkatilastoihin.

---

15 https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Labour-costs_Guidance_note.pdf

16 Labour cost index (lci) (europa.eu), kohta 15.2.

V. PÄÄTELMÄT

Kaiken kaikkiaan jäsenvaltioiden työvoimakustannusindeksien ja EU:n aggregaattien laatu on säilynyt hyvänä covid-19-kriisin vaikutuksista huolimatta. Varsinkin EU:n aggregaatteihin tehtiin vain vähän tarkistuksia, kuten ennen kriisiä. Eurostat on myös julkaissut tarkat ohjeet säilyttääkseen maiden välisen vertailukelpoisuuden koko viiteajanjaksolla.

Jäsenvaltioiden toimittamat laatuselvitykset käsiteltiin tietoteknisen välineen (European Statistical System Metadata Handler) uusimmalla versiolla ja annettiin kaikkien käyttäjien saataville. Eurostat lisäsi kattavan liitteen kausitasoituksen käytännöistä ja tuloksista eri jäsenvaltioissa. Lisäksi jäsenvaltiot ilmoittivat hallitustensa tärkeimmistä järjestelyistä työvoimakustannusten tukemiseksi covid-19-kriisin aikana. Nämä tiedot on lisätty laatua koskevaan viitemetadataan.

Eurostat on vuodesta 2017 julkaissut vuosittain NACE Rev. 2 -pääluokkien mukaan eriteltyjä estimaatteja työvoiman tuntikustannuksista. Julkaisut perustuvat sekä työvoimakustannustutkimusten tasoihin että työvoimakustannusindeksin suuntauksiin. Niihin liittyvät *Statistics Explained* -artikkelit ovat keränneet suuren määrän latauskertoja, mikä osoittaa niiden kiinnostavan käyttäjiä.

Komissio aikoo edelleen seurata säännöllisesti vaatimusten noudattamista ja tietojen laatua käyttäen perustana toimitettuja tietoja ja muuta kansallista aineistoa, esimerkiksi laatuselvityksiä.

Eurostat on myös laatinut läheisessä yhteistyössä kansallisten tilastokeskusten kanssa yleiskatsauksen yrityksiin liittyviä työmarkkinatilastoja koskevasta EU:n lainsäädännöstä. Katsauksen tavoitteena on arvioida ja nykyaikaistaa kaikkea EU:n lainsäädäntöä, joka koskee yrityksiin liittyviä työmarkkinatilastoja.

Työvoimakustannusindeksiin Eurostat aikoo ehdottaa seuraavia parannuksia:

- kerätään suurilta EU:n jäsenvaltioilta pikaennakkona työvoimakustannusindeksiestimaatti 45 päivän kuluessa (t+45), minkä tavoitteena on julkaista euroalueen ja EU:n kokonaisluvut noin 50 päivän kuluessa (t+50)
- kerätään lopulliset työvoimakustannusindeksitiedot 65 päivän kuluessa (t+65) 70 päivän sijaan (t+70), minkä tavoitteena on julkaista tulokset 72 päivän kuluessa (t+72) nykyisen 77 päivän sijaan (t+77)
- otetaan käyttöön täsmällisyystavoitteet työvoimakustannusindeksin palkoista koostuvan osatekijän osalta.